

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Den digitala inre marknaden: halvtidsöversyn

(2018/C 176/08)

Föredragande: Alin Adrian Nica (RO-EPP), borgmästare, Dudeștii Noi**Referensdokument:** Halvtidsöversyn av genomförandet av strategin för den digitala inre marknaden – En ansluten digital inre marknad för alla

COM(2017) 228 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER**EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT****Allmänna kommentarer**

1. ReK välkomnar att kommissionen utfört en halvtidsöversyn av genomförandet av strategin för den digitala inre marknaden. Detta har mycket stor betydelse för att avgöra vilka framsteg som gjorts hittills och vilka åtgärder som måste vidtas för att fullgöra de åtaganden som gjorts, och på vilka områden det krävs större ansträngningar och nya åtgärder.
2. Kommittén betonar åter de lokala och regionala myndigheternas betydelse och den roll de spelar vid genomförandet av rekommendationerna i strategin för den digitala inre marknaden, eftersom de utgör drivkraften för ekonomisk tillväxt på lokal och regional nivå och tar fram, använder och förvaltar många it-produkter och it-tjänster.
3. Vi erinrar om det stöd som ges till utvecklingen av den elektroniska kommunikationen på den inre marknaden för att främja en dynamisk och hållbar tillväxt i alla sektorer av ekonomin, och understryker i detta sammanhang den viktiga roll som de lokala och regionala myndigheterna spelar och deras potential när det gäller att digitalisera den europeiska industrin.
4. De lokala och regionala myndigheterna spelar en viktig roll genom att tillhandahålla digitala tjänster till medborgarna och genom att skapa och förvalta digital infrastruktur, ofta inom ramen för gränsöverskridande eller interregionalt samarbete. Dessa tjänster kräver omedelbara åtgärder för att välavvägda ändringar ska kunna göras avseende hinder för gränsöverskridande verksamhet på internet, inbegripet skillnader mellan medlemsstaternas lagar om förvaltningens organisation och funktionsätt, upphovsrättsavtal och upphovsrätt⁽¹⁾.
5. Det bör skapas förutsättningar för att alla områden ska kunna anslutas till bredbands- och ultrabredbandstjänster som är effektiva även på lång sikt i en konkurrensutsatt miljö. ReK uppmanar kommissionen att inom ramen för genomförandet av den digitala inre marknaden regelbundet också rapportera om de framsteg som görs för att överbrygga den digitala klyftan, särskilt på regional och lokal nivå⁽²⁾.
6. Kommittén betonar vikten av att beakta alla aspekter av interoperabilitet och e-identifiering, e-signaturer, elektronisk dokumenthantering och andra inslag i e-förvaltningen. Man bör i detta sammanhang följa de modeller som tillämpas i länder/regioner där man bevisligen har gjort stora framsteg på detta område, för att på så sätt garantera medborgarnas och företagens säkerhet och förtroende.
7. Kommittén framhåller att digitaliseringen av samhället utgör en möjlighet till tillväxt och nya arbetstillfällen, särskilt i avlägset belägna regioner och i regioner med demografiska utmaningar.
8. Vi stöder moderniseringen av den rättsliga ramen för upphovsrätt mot bakgrund av den digitala revolutionen och ändringarna i konsumenternas beteende, och betonar de lokala och regionala myndigheternas viktiga roll och potential inom ramen för harmoniseringen av upphovsrätten.

⁽¹⁾ CdR 00039/2016.⁽²⁾ CdR 02646/2015.

9. Kommittén framhåller åter vikten av investeringar inom IKT-forskning för att säkerställa ekonomisk tillväxt och bildandet av nya företag, och anser att användningen av IKT inom innovation kan vara ett sätt att möta viktiga socioekonomiska utmaningar ⁽³⁾.

10. ReK föreslår att man undersöker möjligheten att tillämpa ett system för beskattning av inkomster från gränsöverskridande försäljning på nätet, på grundval av rättvisa och objektivitet, som skulle kunna åstadkomma en utjämning av de skattesatser som betalas av företag som bedriver e-handel i hela EU, och därigenom stimulera företagens, särskilt de små och medelstora företagens, affärsverksamhet.

It-säkerhet och förbättring av verktygen för bekämpning av it-incidenter

11. Den nya it-säkerhetsstrategi som kommissionens lanserat bör bidra till att förbättra förebyggandet, upptäckten och insatserna mot it-incidenter och till ett bättre informationsutbyte och en starkt samordning mellan medlemsstaterna och kommissionen mot stora it-incidenter. Detta kommer att kräva ett intensivt samarbete inom ramen för de partnerskap som ingåtts mellan medlemsstaterna, EU-institutionerna, de lokala och regionala myndigheterna, den privata sektorn och det civila samhället ⁽⁴⁾.

12. ReK uppmuntrar utvecklingen av standarder, instrument och mekanismer för att garantera säkerheten i it-nät och it-system så att de kan hålla jämna steg med de snabbt föränderliga it-hoten, för att garantera en hög skyddsnivå i alla medlemsstater.

13. Kommittén betonar att brister i säkerheten vid lagring av och tillgång till data och ett ökande antal it-angrepp på viktig stadsinfrastruktur och viktiga stadsförvaltningssystem gör att det krävs en bredare uppsättning systematiska och samordnade insatser som omfattar begränsande och förebyggande åtgärder och garanterar genomförande genom såväl marknadsledda initiativ som förvaltningsledd reglering och verkställighet. Avancerad säkerhetsutbildning bör utarbetas och genomföras även på lokal och regional myndighetsnivå, bl.a. för dem som deltar i e-upphandlingen, införandet och den dagliga driften av teknik för smarta städer.

14. Kommittén konstaterar att det för att uppnå målen för den digitala inre marknaden krävs att man skyddar värdena, samhället och de nationella ekonomierna mot it-attackernas negativa effekter och att grundläggande rättigheter iakttas, t.ex. yttrandefrihet, rätten till personlig integritet och främjandet av en öppen, fri och insynsvänlig användning av informationsteknik.

15. Vi är medvetna om faran med gränsöverskridande it-incidenter, som för närvarande ökar på ett alarmerande sätt i fråga om frekvens och risknivå. Eftersom dessa hot mot it-näten och it-systemen kan hindra ekonomisk verksamhet och ge upphov till omfattande finansiella förluster, och därigenom undergräva användarnas förtroende och medföra allvarliga konsekvenser för EU:s ekonomi, efterlyser vi ett ökat samarbete och en ökad samordning mellan staterna, särskilt när det gäller hantering av omfattande gränsöverskridande it-incidenter.

16. ReK anser att användarnas förtroende för elektroniska tjänster måste ökas, genom att man ser till att de är informerade om sina rättigheter och får skydd när de är verksamma på nätet, vilket går hand i hand med skyddet av upphovsrätt och immateriella rättigheter.

17. Kommittén ställer sig bakom inrättandet av ett EU-organ för it-säkerhet med en stabil operativ ram och full operativ kapacitet, som har ansvar för hela livscykeln i fråga om it-säkerhet och för att förebygga och upptäcka it-incidenter, samt reagera när sådana inträffar.

18. Kommittén stöder förslaget om att ur administrativ synpunkt underhålla och tekniskt förvalta en EU-ram för allmän certifiering av IKT-säkerhet, som bygger på befintliga certifieringssystem och godtas i alla EU:s medlemsstater.

19. Vi rekommenderar att fortsätta åtgärder vidtas för att bekämpa it-attacker genom att säkerhetsåtgärder vidtas för att förbättra skyddet av kritisk infrastruktur, så att medborgarna och företagen får tillgång till en säker och tillförlitlig digital miljö samtidigt som de grundläggande rättigheterna och andra centrala värderingar för EU säkerställs i en lämplig rättslig ram.

⁽³⁾ CdR 5559/2013.

⁽⁴⁾ CdR 625/2012.

Utveckling av nätplattformar

20. ReK understryker den roll som plattformarna kan spela vid anordnandet av diskussioner om frågor av allmänt intresse, med betydelse för installationen, underhållet och utbyggnaden av höghastighetsbroadbandsnät i alla EU:s regioner och territorier.
21. Kommittén välkomnar kommissionens tillkännagivande att man kommer att inrätta "digitala innovationsnav", och uppmanar kommissionen att sörja för en geografisk balans i fördelningen av medel ⁽⁵⁾.
22. Vi noterar behovet av att anlägga bredbandsnät, som en lösning på de nuvarande ekonomiska och sociala utmaningarna och som ett bidrag till integrationen i kunskapssamhället.
23. Användningen av nätet och av de tjänster som tillhandahålls på det är faktorer för ekonomisk tillväxt och sysselsättning, samt för social rättvisa och lika tillgång till information. Tillgång till internet kan bli en verklig medborgerlig rättighet och en indikator på livskvalitet.
24. Nätplattformarna (sökmotorer, sociala medier, app-butiker etc.) får ett allt större inflytande inom ramen för den internetbaserade ekonomin.
25. ReK rekommenderar att näten anläggs på ett hållbart och effektivt sätt. Genomförandet av ett höghastighetsnät med god täckning kräver stora och långsiktiga infrastrukturinvesteringar, och de ansvariga myndigheterna bör tillhandahålla verktyg för att underlätta tillgången för privata företag i landsbygdsområden.
26. Kommittén föreslår att ökad uppmärksamhet ägnas åt att effektivisera radiospektrumallokeringen och stimulera privata investeringar, kompletterade av offentliga investeringar inriktade på system för elektronisk kommunikation, genom att förhindra att näten monopoliseras.
27. Medborgarnas och företagens förtroende för användning av elektroniska tjänster måste stärkas genom att de ges permanent information om sina rättigheter och genom att de garanteras en tillräcklig skyddsnivå när de är verksamma på internet. Effektiva åtgärder bör också vidtas för att undanröja olagligt innehåll som de är utsatta för.
28. ReK betonar att det behövs en samordnad insats från medlemsstaterna, de lokala och regionala myndigheterna, som ofta ansvarar för skolor och utbildningsanstalter, och andra berörda parter i syfte att stödja ansträngningarna för att öka de digitala färdigheterna och förebygga att människor utestängs från samhället och den IKT-baserade ekonomin. Kommittén framhåller i detta sammanhang den mycket stora betydelse som medborgarnas, arbetstagarnas och de arbetssökandes digitala kompetens och färdigheter har för ett långtgående genomförande av digitaliseringen i ekonomin och samhället ⁽⁶⁾ och uttrycker oro över de ihållande digitala kunskapsklyftor som kommissionen identifierat.

Säkerställande av den ram som krävs för att dataekonomin ska fungera

29. Vi noterar att ekonomins ständiga förändringar och ökade digitalisering ger upphov till nya möjligheter för lokala och regionala myndigheter att på bästa sätt utnyttja tillväxtpotentialen i den digitala ekonomin, och att det krävs omfattande investeringar i IKT-infrastruktur och IKT-teknik, särskilt molntjänster och stordata, och i forskning och innovation för att stimulera industrins konkurrenskraft och förbättra de offentliga tjänsterna, delaktigheten och kompetensen. Vi stöder i detta sammanhang kommissionens initiativ att, i linje med sitt meddelande av den 21 september 2017 om en rättvis beskattning av den digitala ekonomin, senast våren 2018 lägga fram ett förslag till direktiv med bestämmelser om beskattning av den digitala ekonomins vinster på EU-nivå ⁽⁷⁾.
30. Kommittén välkomnar främjandet av fri internetanslutning för användare från lokalsamhällena genom initiativet WIFI4EU, vilket kommer att uppmanera privata investerare att delta i utbyggnaden av digitala nät.
31. ReK stöder initiativet WIFI4EU och avser att främja det i de lokala samhällena och sprida dess potentiella fördelar, så att så många behöriga europeiska offentliga myndigheter som möjligt är redo att ansöka om tillgängliga medel när den första inbjudan om att lämna förslag offentliggörs.

⁽⁵⁾ CdR 02646/2015.

⁽⁶⁾ CdR 02646/2015.

⁽⁷⁾ Se ReK:s yttrande CoR-2017/01530.

32. Vi noterar den viktiga roll som förbättringen av bredbandets kvalitet kommer att ha i utvecklingen av 5G-näten, som har konsekvenser för den digitala omvandlingen av ekonomin och samhället, samt för innovativa och konkurrenskraftiga digitala tjänster, vilket på lång sikt ger fördelar för ekonomi och samhälle, tillväxt, sysselsättning och sammanhållning. Vi uppmanar därför på nytt kommissionen att så snart som möjligt slutföra 5G-standardiseringen, med tanke på att standarder är av avgörande betydelse för telekommunikationsnätens konkurrenskraft och interoperabilitet.

33. Det finns problem med tillgång till gränsöverskridande tjänster för konsumenter som vill få tillgång till tjänster som härrör från en annan stat än bosättningsstaten.

34. Vi betonar de positiva effekter som den gränsöverskridande portabiliteten för elektroniska tjänster kommer att ha, genom att användare kommer att kunna komma åt det webbinnehåll som de abonnerar på i sitt hemland även när de reser i andra medlemsstater.

35. ReK efterlyser ökade insatser för att underlätta för alla medborgare i EU att få tillgång till onlinetjänster som finns tillgängliga i andra medlemsstater som ett svar på problemet med geoblockering, och vill se att omotiverad diskriminering av konsumenter i andra medlemsstater upphör.

36. Kommittén stöder ett förbud mot att kunder blockeras från att få tillgång till webbplatser och andra onlinegränssnitt beroende på deras bosättningsort och mot att de omdirigeras från en landsversion till en annan, med tanke på att både konsumenter och näringsidkare i egenskap av slutanvändare av varor eller tjänster drabbas av sådana metoder. Kunder bör bara kunna omdirigeras om de samtycker till detta, och det bör bli en skyldighet för näringsidkarna att göra det möjligt för sina kunder att fortsatt lätt komma åt den version av onlinegränssnittet som de försökt konsultera innan de blev omdirigerade.

37. Det råder för närvarande obalans mellan intressena hos dem som är upphovsmän till digitalt innehåll och konsumenterna, och det finns ett behov av att modernisera lagstiftningen om upphovsrätt och immateriella rättigheter.

38. Vi konstaterar att utvecklingen inom digitalisering, t.ex. molntjänster och webbutskänningar, medför mycket stora utmaningar, särskilt när det gäller upphovsrätten⁽⁸⁾.

39. Kommittén uppmuntrar ökad användning av molnbaserade datortjänster för att möjliggöra tillgång till datainfrastrukturer på europeisk och global nivå osv., som är mycket viktiga för verksamheten på olika områden, och understryker att tillgången till datainfrastrukturer bör omfattas av en hög nivå när det gäller säkerhet, dataportabilitet och interoperabilitet.

Säkerställande av skyddet av personuppgifter

40. ReK framhåller att oberoende dataskyddsmyndigheter har ett stort ansvar.

41. Strategin för skyddet av personuppgifter måste anpassas till cyberrymdens dynamiska behov som hela tiden ändras, eftersom skyddet av personuppgifter inverkar på ett stort antal sektorer, t.ex. rättsväsende, ekonomi, kommunikation, utbildning, hälso- och sjukvård, förvaltning och konsumentskydd.

42. Kommittén välkomnar att kommissionen gett medlemsstaterna frihet när det gäller att tillämpa undantagen för användning av skyddade verk för utbildningsändamål. På detta sätt respekteras de nationella, regionala och lokala identiteterna och den därav följande förekomsten av särskilda typer av licenser som har sitt ursprung i olika sociala och politiska sammanhang⁽⁹⁾.

43. Vi anser att det även på längre sikt är önskvärt att harmonisera den rättsliga ramen för ersättning till upphovsmän och utövande konstnärer⁽¹⁰⁾.

Betydelse på lokal och regional nivå samt för ReK

44. ReK anser att städer och regioner har en nyckelroll att spela när det gäller att skapa databaser för offentlig information, tillhandahålla data om säkerhet, utveckla den nödvändiga digitala kompetensen, säkerställa och underlätta finansieringen av bredbandsnät samt skapa de rätta förutsättningarna för regionöverskridande och gränsöverskridande utbyte av onlinetjänster, som avsevärt kan stödja skapandet av högkvalitativa tjänster och den datadrivna ekonomin.

⁽⁸⁾ CdR 02646/2015.

⁽⁹⁾ CdR 05114/2016.

⁽¹⁰⁾ CdR 00039/2016.

45. I sina tidigare yttranden har kommittén upprepade gånger framhållit det bidrag som de lokala och regionala myndigheterna kan ge i alla skeden av uppgiftsinsamlingen och tillhandahållandet av tjänster till medborgarna och företagen. Detta kan också iaktas i praktiken: i Europa finns det många exempel på möjligheterna till samarbete mellan regioner, nationella myndigheter och forskningscentrum när det gäller den digitala inre marknaden.

46. De lokala och regionala myndigheterna kan spela en viktig roll när det gäller att stödja harmonisering av data och den digitala ekonomins tillväxtpotential och därför bör denna aspekt beaktas när åtgärder vidtas på nationell nivå eller EU-nivå.

Konsekvenserna för den digitala inre marknaden av Storbritanniens avsikt att lämna Europeiska unionen.

47. ReK konstaterar att företagen till följd av resultatet av Storbritanniens omröstning om att lämna EU nu står inför en period av osäkerhet i fråga om villkoren för landets utträde. För företag som tillhandahåller varor eller tjänster på nätet, särskilt när det gäller digitalt innehåll, är det en nyckelfråga hur kommissionen kommer att tillämpa initiativet om den digitala inre marknaden i Storbritannien.

48. Kommittén anser att om Storbritannien godtar den fria rörligheten för varor och tjänster bör den digitala inre marknaden tillämpas i landet även efter den period på två år som brexitförhandlingarna kommer att vara.

Bryssel den 31 januari 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*
